

Aika: 23.9.2022 klo 8.15-10.15

Paikka: Sähköinen Teams-työskentelyalusta, Teams-kutsu on lähetetty erikseen

Osallistujat:

| | | |
|---------------------------|-----------------------------|------------------------|
| Yli-Rajala Juha | konsernijohtaja | Tampere, pj. 113-118 § |
| Auvinen Oskari | kaupunginjohtaja | Kangasala, |
| Hirvonen Tuomas | kunnanjohtaja | Vesilahti |
| Joensuu Jaakko | kansliapäällikkö | Pirkkala, 1. vpj. |
| Kuusisto Juha | kaupunginjohtaja | Orivesi, 2. vpj. |
| Linnamaa Reija | strategiajohtaja | Tampere, 113-117 § |
| Nurminen Mikko | johtaja | Tampere, 113-117 § |
| Piiparinen Pauli | kaupunginjohtaja | Ylöjärvi |
| Rämö Heidi | kunnanjohtaja | Lempäälä |
| tilalla: | | |
| Levonmaa Tiia | yhdyskuntajohtaja | Lempäälä |
| Väätäinen Eero | kaupunginjohtaja | Nokia |
| Nurminen Päivi | seutujohtaja | esittelijä, TKS |
| Pohjonen Juhani | seutusihteer | sihteer, TKS |

Kutsutut:

| | | |
|------------------------------|---|------------------------------|
| Ikonen Anna Kaisa | seutuhallituksen puheenjohtaja | Tampere |
| Nikkilä Maria | tietohallintojohtaja | Tampere, klo 8.50 |
| Laitinen Jussi | toimitusjohtaja | Tampereen sähkölaitos, 114 § |
| Kankkonen Satu | kehittämispäällikkö | TKS, 115-116 § |

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

| | |
|---|-----------|
| 113 § AVAUS JA EDELLISEN KOKOUKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO..... | 3 |
| 114 § ENERGIAN RIITTÄVYYS, KUNTIEN VARAUTUMISEN TOIMENPITEET | 4 |
| 115 § SEUTUVERTAILUT 2021 | 6 |
| 116 § SELVITYS MAANKÄYTÖN JA SIVISTYSPALVELUIDEN YHTEISTYÖKÄYTÄNNÖISTÄ | 8 |
| 117 § SEUTUTYÖRYHMIEN JÄSENTEN NIMEÄMINEN KAUELLE 1.10.2022-30.9.2025 | 11 |
| 118 § KAUPUNKISEUDUN TAVOITTEET HALLITUSOHJELMAAN, VALMISTELUTILANNE..... | 13 |
| 119 § MUUT JA TIEDOKSI ANNETTAVAT ASIAT | 18 |
| 119 § SEURAAVAN KOKOUKSEN OHJELMOINTI JA TULEVAT KOKOUKSET | 19 |
| 120 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN | 19 |

113 § AVAUS JA EDELLISEN KOKOUKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

8.15-8.20

| Asiat | Toimenpiteiden eteneminen | Vastuu |
|--|---|---------------|
| Kansainvälinen kaupunkiseutu 2040 skenaariotyö | Tietoja hyödynnetään seututyöryhmissä | TKS |
| Seututyöryhmien asettaminen kaudelle 1.10.2022-30.9.2025 | Seutuhallituksen käsittelyssä 28.9. | TKS |
| Seututyöryhmien jäsenten nimeäminen kaudelle 1.10.2022-30.9.2025 | Seutuhallituksen käsittelyssä 28.9. | TKS |
| Seututyöryhmien työjärjestyksen hyväksyminen | Seutuhallituksen käsittelyssä 28.9. | TKS |
| Kuntajohtajakokouksen vuoden 2023 kokouspäivät ja työskentelytavat | Kokousvaraukset on tehty kalentereihin. Teams-kokousten ajankohdat sovitaan lähempänä ko. ajankohtaa. | TKS |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |

Tampereen kaupungin tietohallintojohtaja Maria Nikkilä esittäytyy. n.
klo 8.50

Koonti Oslon matkan palautekyselystä.

Liitteet:

Muistio 9.9.2022

114 § ENERGIAN RIITTÄVYYS, KUNTIEN VARAUTUMISEN TOIMENPITEET

Seutujohtaja Nurminen

Kuntajohtajakokouksessa on toivottu yhteistä energiateemaista keskustelua. Keskustelu kytkeytyy seutustrategian pääviestiin ”Fiksu kasvu” ja sitä edistävään toimenpiteeseen ”Tunnistamme energiankäytön – ja tuotannon tilan ja kehittämistarpeet kaupunkiseudulla”. Keskustelutarve on sittemmin muuttunut akuutiksi sähkön säännöstelytarpeesta johtuen.

YM:n tiedote 15.9:

Suomen ilmastopolitiikan pyöreä pöytä kokoontui 15.9. Pyöreä pöytä korosti, että lyhyen aikavälin toimet energiakriisin ratkaisemiseksi eivät saa syrjäyttää pidemmän aikavälin toimia ilmastomuutoksen hillitsemiseksi. Keskustelussa nousivat esiin muun muassa uusiutuvan energian tuotannon lisääminen, vetystrategian toteuttaminen, energiansäästö, EU-tason toimet sekä haavoittuvassa asemassa olevien tukeminen.

Ilmastopolitiikan pyöreä pöytä korosti keskustelussaan paitsi tarvetta vastata akuuttiin tilanteeseen myös politiikan ennakoitavuuden ja johdonmukaisuuden tärkeyttä. Pyöreä pöytä painotti, että oikein suunnattuna kriisiin liittyvät toimet nopeuttavat vihreää siirtymää. EU-tasolla esimerkiksi päästökauppaa heikentäviä toimia pidettiin haitallisina ja 55-valmiuspaketin toivottiin entisestään vahvistavan energiatehokkuutta tukevia toimia. Komission tällä viikolla esittämiä toimia pidettiin oikeansuuntaisina.

Pyöreä pöytä totesi, että vihreä siirtymä perustuu pitkälti yhteiskunnan sähköistämiseen, joten sähkön hinnan nousu haastaa toimia lyhyellä aikavälillä. Puhtaiden ratkaisujen laadukkaista ja nopeista lupaprosesseista on huolehdittava ja haettava ratkaisuja merkittävän tuulivoiman lisäämisen ja aluevalvonnan yhteensovittamiseen. Vetystrategian toimeenpanoon – vedyn varastointiin, siirtoon ja vientimahdollisuuksiin – tulisi kiinnittää enemmän huomiota. Investointien kannalta tärkeää on luottamus ilmasto- ja energiapolitiikan johdonmukaisuudesta pitkälle tulevaisuuteen.

”Ainut kestävä tie ulos tästä kriisistä on lisätä puhdasta sähköntuotantoa ja vähentää energian kulutusta. Kaikkien kriisitoimien pitää tukea investointeja ja huolehtia siitä, että fossiilisen energian käyttö ei tukien vuoksi kasva. Samalla vauhditamme siirtymää kohti ilmastoneutraalia energijärjestelmää”, Energia-teollisuuden toimitusjohtaja **Jukka Leskelä** sanoi.

Ilmastopolitiikan pyöreän pöydän jäsenet korostivat, että kansalaisten ja yhteiskunnan resilienssistä on pidettävä huolta, ettei siemen yhteiskunnallisen vastakkainasettelun lisääntymiselle pääse itämään. On tärkeää, että akuutissa tilanteessa hallitus tukee kansalaisia.

Pyöreässä pöydässä korostettiin myös erilaisten tukien hyvää kohdentamista. Jäsenet muistuttivat, että kaikkien tukeminen voi johtaa siihen, että kannusteet energian säästöön heikkenevät. Pyöreä pöytä korosti myös energiansäästöneuvonnan tärkeyttä ja peräänkuulutti toimia sähkön kulutuspiikkien tasaimiseksi.”

Tampereen Sähkölaitoksen toimitusjohtaja Jussi Laitinen on pyydetty alustamaan lyhyesti alueellisesta tilanteesta ja arvioista tulevan syksyn ja talven osalta.

Kunnat esittelevät omia varautumistoimiaan.

Liitelinkit:

- [Fingrid: tietoa sähköpulasta](#)
- [Kuntaliitto: kuntien energian säästötoimet](#)

Päätösehdotus.

Kuntajohtajakokous 23.9.2022
Seutujohtaja Nurminen

Kuntajohtajakokous päättää

merkitä keskustelun tiedoksi.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

115 § SEUTUVERTAILUT 2021

Kehittämispäällikkö Kankkonen 7.6.2022:

Tausta

Seututiedon tuottaminen ja ylläpitäminen yhteistyön keskeisissä teemoissa on olennainen osa seututyöryhmien työskentelyä.

Seutuvertailut kokoavat yhteen Tampereen kaupunkiseudun kahdeksan kunnan esi- ja perusopetuksen, varhaiskasvatuksen ja lukiokoulutuksen keskeiset tunnusluvut. Tampereen kaupunkiseudulla on tehty nykymuotoisia seutuvertailuja vuodesta 2017 lähtien. Vertailussa käytettävät talous- ja toimintatiedot on kerätty kaupunkiseudun kunnilta keväällä ja kesällä 2022. Lisäksi lähteinä on käytetty Kuntaliiton ja Tilastokeskuksen tietoja. Vertailut on valmisteltu Pirkkalan kunnan talousjohtajan Tommi Ruokosen johdolla ja tiiviissä yhteistyössä opetuksen ja varhaiskasvatuksen asiantuntijoiden kanssa. Vuoden 2021 jälkeen seutuvertailujen laatija vaihtuu ja tehtävässä aloittaa suunnittelija Henrik Hiekkataipale Tampereen kaupungilta.

Seutuvertailujen kokoaminen voidaan tunnistaa oppimis- ja kehittämisprosessiksi, joka rakentaa syvällisempää ymmärrystä palveluista ja tulevaisuuden tarpeista sekä auttaa kehittämään toimintaa edelleen. Seutuvertailut toimivat tietopankkina myös päätöksenteossa esimerkiksi kuntien talousarvioita valmisteltaessa. Vertailuja on päättäjien pyynnöstä kehitetty niin, että ne sisältävät myös kuntakohtaiset toimenpidesuosittukset.

Vuoden 2021 tulostiedot

Varhaiskasvatus:

- Osallistumisaste varhaiskasvatuspalveluihin jakoi hienoista nousuaan.
- Päiväkotien käyttöaste nousi edellisestä vuodesta.
- Varhaiskasvatuksen kustannustaso pysyi lähes ennallaan edelliseen vuoteen verrattuna. Toteutuneen hoitopäivän hinta laski edelliseen vuoteen nähden.
- Palvelusetelin käytön lisääntyminen jatkuu seudulla, mutta kasvu on tasaantunut.

Esi- ja perusopetus:

- Perusopetuksen oppilasmäärä on edelleen kasvanut, mutta kasvuvauhti hidastuu.
- Keskimääräinen oppilaskohtainen kustannus on kasvanut edellisestä vuodesta.
- Laskennallinen ryhmäkokoo on kasvanut lähes kaikissa seudun kunnissa. Korona-avustukset ovat vaikuttaneet kehitykseen.
- Kuntien on hyvä tarkastella TEAviisarin mittareiden taustalla olevia tekijöitä ja kytkeä tarkastelu kuntien käytänteisiin.

Lukiokoulutus:

- - opiskelijamäärät ovat olleet seudulla nousussa
- - useimmilla koulutuksenjärjestäjillä opiskelijakohtaiset kustannukset ovat nousseet, muutamalla kustannukset ovat myös pienentyneet
- - valtionosuus kattaa pääsääntöisesti suuremman osuuden kustannuksista kuin aikeisempina vuosina

Kehittämispäällikkö Kankkonen selostaa asiaa kokouksessa.

Asia käsitellään seutuhallituksessa.

Liitteet:

- Esi- ja perusopetuksen seutuvertailu 2021 / liite
- Varhaiskasvatuksen seutuvertailu 2021 / liite
- [lukiokoulutuksen seutuvertailu 2021](#) / linkki

Kuntajohtajakokous 23.9.2022

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen

Kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan

merkitä tiedoksi vuoden 2021 vertailut ja

käy ohjaavan keskustelun tulosten hyödyntämisestä.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

116 § SELVITYS MAANKÄYTÖN JA SIVISTYSPALVELUIDEN YHTEISTYÖKÄYTÄNNÖISTÄ

Kehittämispäällikkö Kankkonen 6.9.2022:

TAKE-hankkeen tavoitteet ja tehtävät

Seudullisen asuntopoliittisen ohjelman laadinnan yhteydessä vuonna 2020 tarkasteltiin asuinalueiden eriytymistä Tampereen kaupunkiseudun kuntien alueella. Tuolloin käyttöön otettiin ns. seudullinen hyvinvointi-indeksi kuvaamaan asuinalueiden rakennus- ja väestökantaa. Segregaatiota ehkäiseviä toimenpiteitä esitettiin kohdennettavaksi asuntopoliittikan lisäksi hyvinvointipalveluihin. Uudessa seutustrategiassa segregaaation ehkäisy on tunnistettu seudulliseksi teemaksi. TAKE-hanke (TKS alueellinen eriytyminen ja koulusegregaaation ehkäiseminen) tarkastelee tarvittavia toimenpiteitä poikkihallinnollisestanakulmasta.

TAKE-hankkeen tavoitteena on tukea kuntien lasten ja nuorten koulutuksellista tasa-arvoa suhteessa vahaiskasvatukseen ja koulutukseen sekä siinä tapahtuvaan osallisuuteen. Kaupunkiseudun kuntayhtymä sai kaksivuotiseen hankkeeseen valtion erityisavustusta 48 000 €.

Hankeella on kolme tavoitetta:

1. Sivistyspalveluiden ja maankäytön suunnittelun asiantuntijayhteistyön mallintaminen ja käytäntöjen kehittäminen alueellisen eriytymisen ja koulusegregaaation ehkäisemiseksi (2022).
2. Tiedolla johtamisen kehittäminen (opinpolkuindeksin kehitystyö): kuntien varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen liittyvän tiedon yhdistäminen asuinalueiden suunnitteluun ja kaavoitukseen kytkeytyvään tietoon (2022–2023).
3. Kehitetään arjen toimintaympäristöjen osallisuus- ja arviointimalli, joka antaa tietoa asuinalueiden tarjoamasta (hyvinvointiympäristön näkökulma) ja auttaa vahvistamaan myös koulujen ja varhaiskasvatuksen yksiköiden roolia alueellisena toimijana (2023).

Hankkeen ensimmäinen tavoite toteutettiin korkeakouluharjoittelija YTK Kira Bergbomin selvitystyöllä. Työtä tuki tieteellinen ohjausryhmä jäseninään yliopistolehtori Jenni Airaksinen, tutkimusjohtaja Tiina Soini-Ikonen, projektipäällikkö Outi Valkama, projektipäällikkö Tanja Jurvela, projektipäällikkö Henna Kuitunen, kehittämiskoordinaattori Elina Pekkarinen, kehittämispäällikkö Satu Kankkonen, seutusuunnittelupäällikkö Kaisu Kuusela ja paikkatietoasiantuntija Jussi Välimäki.

Selvitystyö toteutettiin kuntien sivistysjohdon ja maankäyttöjohdon haastattelujen ja tulostyöpan kautta.

Selvitystyön keskeiset tulokset ja kehittämissuositukset

Selvitysraportti käsittelee maankäytön ja sivistyspalvelujen yhteistyökäytäntöjä Tampereen kaupunkiseudulla. Seudun eriytymiskehitystä tarkastelevan selvityksen (2020) mukaan asuinalueiden välillä on tunnistettuja hyvinvointieroja. Niin ikään on havaittu tarve kaupunkisuunnittelua tukeville yhteistyömalleille ja rakenteille, sekä tarve lisätä ymmärrystä eri suunnitteluvälineistä ja niiden vaikutuksesta asuinalueiden eriytymiseen. Sivistysjohdolle suunnatun ennakkokyselyn perusteella voitiin lisäksi todeta, että kunnissa ei kerätty systemaattisesti tai lainkaan tietoa koulujen oppilaspohjasta yksikkökohtaisesti. Sama toistui varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten kohdalla. Saman kyselyn perusteella havaittiin myös, että maankäytön suunnittelun ja sivistyspalvelujen yhteistyökäytännöissä on kehitettävää.

Selvitysraportti kuvaa kuntien tämänhetkisiä yhteistyökäytäntöjä, nostaa esille hyviä käytäntöjä ja tiedolla johtamisen välineitä erityisesti koulusegregaation ehkäisemisen näkökulmasta. Yhtenä lähtökohtana koulusegregaation ehkäisemisessä voidaan pitää sitä, miten ilmiö tunnistetaan kunnissa. Selvityksen perusteella kuntien tilanne vaihtelee seudulla. Osassa kuntia ilmiö on tunnistettu, saatu synnytettyä yhteinen ymmärrys ja toimenpiteitä on suunnattu tilanteen kehittämiseksi. Toisissa kunnissa ilmiön tunnistamisessa esiintyi eroja toimialojen välillä, millä oli vaikutuksia sekä alueiden paikantamiseen että toimenpiteiden käynnistämiseen. Tiivistetysti voi sanoa, että jos yhteistä näkemystä asiassa ei ollut, myös organisoidut yhteistyökäytännöt puuttuivat. Seudullisella tasolla yleisempi kehittämiskohde on tiedolla johtaminen: välineiden kehittäminen ja tiedolla johtamisen taitojen kohentaminen. Organisaatioiden toimintakulttuureja tulisikin kehittää tiedolla johtamisen välineiden käyttöön kannustavaan suuntaan. Segregaatiokehitys on ilmiöpohjaista eli siihen vastaaminen on mahdollista kehystää omaksi asiakseen, johon kiinnitetään erityistä huomiota päätöksiä tehtäessä.

Selvitystyöhön kiinnittyneessä tulostyöpajassa nousivat esille yhteistyön strategisuus ja organisoituminen niin seudullisella kuin kuntatasolla. Toimialojen välinen yhteistyö ja vuorovaikutus ovat keskeisessä roolissa. Tiedolla johtamiseen liittyvät haasteet kytkeytyvät toimintakulttuurien kehittämiseen. Myös viestinnällä katsottiin olevan tässä suhteessa merkittävä roolinsa.

Seuraavassa on esitetty selvitystyön kehittämissuositukset tiivistettynä.

- **Yhteisen ymmärryksen lisääminen:**
Keskustelu koulusegregaatiosta yhteiseksi asiaksi, keskinäisen viestinnän kehittäminen

- **Hiljaisten signaalien kuuntelu:**
Opettajien tiedollisen pääoman huomiointi, asukkaiden osallistaminen ja haastattelu
- **Toimintakulttuurin kehittäminen:**
Tiedolla johtamisen välineiden hyödyntäminen, ennakoivan tiedon kerääminen (esimerkkinä Pirkkalan hyvinvointikertomus)
- **Segregaatiokehityksen kehystäminen:**
Eriytymisen tunnistaminen omaksi asiakseen, joka huomioidaan päätöksenteossa
- **Seudullisen yhteistyön mahdollisuuksien hyödyntäminen:**
Esimerkiksi seudullisen ohjelmatyön kehittäminen

Kehittämispäällikkö Kankkonen selostaa asiaa kokouksessa.

Liite:

- loppuraportti

Kuntajohtajakokous 23.9.2022

Seutujohtaja Nurminen

Päätösehdotus.

Kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan

hyväksyä loppuraportin ja

käy ohjaavan keskustelun tulosten hyödyntämisestä.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

117 § SEUTUTYÖRYHMIEN JÄSENTEN NIMEÄMINEN KAUDELLE 1.10.2022-30.9.2025

Työryhmärakenne

Seutuhallitus asettaa uuden seutustrategian toimeenpanoon ja yhteistyön yleiseen valmisteluun seuraavat asiantuntijatyöryhmät:

- Kestävän kehityksen työryhmä
- Liikennejärjestelmätyöryhmä
- Maankäytön- ja asumisen työryhmä
- Sivistyspalvelujen työryhmä
- Paikkatietotyöryhmä
- Strategiatyöryhmä
- Viestintäverkosto

Työryhmien jäsenet

Seutuhallitus nimeää em. työryhmien jäsenet johtavista viranhaltijoista kuntien esityksestä. Lisäksi seutuhallitus nimeää työryhmille puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Varajäseniä ei nimetä, koska yhteistyön tuloksellisuus puoltaa varsinaisten jäsenten osallistumista. Esteen sattuessa varsinainen jäsen lähettää oman nimetyn sijaisensa.

Seutujohtaja voi kutsua työryhmiin kutsua sidosryhmien (valtion ja muiden kehittäjäorganisaatioiden) asiantuntijaedustajia. Tiedonkulun kannalta osallistumismahdollisuus työryhmiin on myös Tampereen apulaispormestareilla ja henkilöstön edustajilla.

Kuntajohtajia pyydetään tarkastamaan kokoukseen mennessä liitteellä oleva esitys työryhmien kuntajänistä sekä puheenjohtajista ja varapuheenjohtajista.

Asia käsitellään seutuhallituksessa 28.9.

Liite

- Seututyöryhmien jäsenet / listaus

Kuntajohtajakokous 9.9.2022

Seutujohtaja Nurminen:

Kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan

nimetä seututyöryhmien jäsenet liitteen mukaisesti,

että työryhmiin nimetyn viran/toimenhaltijan vaihtuessa työryhmä voi itse nimetä uuden jäsenen kunnan esityksestä,

Päätösehdotus.

että työryhmät voivat kutsua kokouksiinsa asiantuntijoita,

että henkilöstön edustajat työryhmiin nimeää ko. henkilöstöjärjestöt,

että seutujohtaja voi kutsua työryhmiin edustajia sidosryhmistä,

että Tampereen apulaispormestareilla on läsnäolo- ja puheoikeus oman toimialansa työryhmässä ja

että kuntayhtymä ei maksa työryhmiin osallistumisesta kokouspalkkiota eikä kulukorvauksia.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

118 § KAUPUNKISEUDUN TAVOITTEET HALLITUSOHJELMAAN, VALMISTELUTILANNE

Seutujohtaja Nurminen

Vaikuttaminen hallitusohjelmaan

Kuntayhtymän tehtävänä on perussäännön mukaan huolehtia jäsenkuntien yhteisestä edunvalvonnasta. Edunvalvonnan käytännön tehtäviä hoidetaan yhdessä Tampereen kaupungin ja Pirkanmaan edunvalvontaverkoston kanssa.

Seutuhallitus hyväksyy vuosittain kaupunkiseudun tavoitteet valtion budjettiin sekä neljän vuoden välein tavoitteet hallitusohjelmaan. Näiden toteutumista seurataan edunvalvonnan tilannekatsauksin.

Hallitusohjelmataavoitteet 2019

Seutuhallitus on saanut edunvalvontakatsauksen 30.3.2022 Katsauksessa on käsitelty mm. kaupunkiseudun hallitusohjelmataavoitteiden 2019 toteumaa. Tavoitteet 2019 olivat:

1. Suurten kaupunkiseutujen aseman vahvistaminen
2. Kaupunkiseudun sisäisen, kansallisen ja kansainvälisen saavutettavuuden parantaminen
3. Tutkimuksen, kulttuurin, osaamisen ja kansainvälistymisen edistäminen

Kokoavasti todettiin tuolloin, että suurten kaupunkiseutujen asema ei ole hallitusohjelman kautta vahvistunut. MAL-sopimusmenettely on laajentunut neljän suuren kaupunkiseudun lisäksi kolmelle uudelle kaupunkiseudulle. Myös ekosysteemisopimukset ovat laajentuneet 18 yliopistokaupunkiin. Suurten kaupunkiseutujen roolia maankäyttö- ja rakennuslain uudistamisessa ei tunnistettu.

Saavutettavuustavoitteissa on onnistuttu paremmin. Kestävät liikenne- ja viestintämuodot ovat edenneet MAL-sopimuksen kautta. Valtion rahoitus ei ole kuitenkaan kasvanut. Lentoliikenteen kehitys näyttää myönteiseltä kuntien omista toimista johtuen. Väyläviraston investointiohjelmassa olleet valtatiehankkeet eivät ole saaneet rahoitusta.

Tutkimuksen, kulttuurin, osaamisen ja kansainvälistymisen osalta merkittävimmät muutokset ovat olleet oppivelvollisuuden laajentuminen sekä työllisyydenhoidon siirtämien kuntien vastuulle 2024 alkaen.

Johtopäätöksenä todettiin, että käynnistyvällä edunvalvontakaudella tulee jatkaa edunvalvontaa liikenteen hankkeiden investointipäätösten aikaansaamiseksi sekä suurten kaupunkiseutujen aseman vahvistamiseksi.

Hallitusohjelmatavoitteet 2023

Seutuhallitus kävi 30.3 lähete keskustelun hallitusohjelmatavoitteiden 2023 valmistelusta. Luonnostellut tavoitekokonaisuudet ja konkreettiset ehdotukset liittyivät liikkumiseen, teollisuuteen, ympäristöön, osajiin ja kaupunkipolitiikkaan.

Edunvalvontaverkosto on jatkanut kesän ja syksyn ajan hallitusohjelmatavoitteiden valmistelua. Tavoitteista keskustellaan 26.9 Pirkanmaan vaikuttajafoorumissa, minkä jälkeen ne viimeistellään toimielinten päätöksentekoon. Yhteiset tavoitteet on teemoiteltu seuraavasti:

1. Sujuva liikenne
2. Uudistuva teollisuus
3. Monialaiset osaajat
4. Digikompassi
5. Kestävä kaupunkipolitiikka

Myös ministeriöt ovat valmistautuneet uuteen hallituskauteen. Kanslia-päälliköiden johdolla laadittu tulevaisuuskatsaus on julkaistu 12.9.2022. Ministeriöiden nostot tulevaisuuskatsauksesta:

STM

- **Eriarvoistumiskehityksen** kasvu on pysäytettävä ihmisten hyvinvointia ja alueiden elinvoimaa tukien.
- Vaikuttavat ja yhdenvertaiset sote-palvelut on turvattava samalla varmistaen sote-henkilöstön saatavuus ja riittävyys.
- **Työllisyyttä** ja osallisuutta on lisättävä uudistamalla sosiaaliturvajärjestelmää.
- Kaikessa päätöksenteossa on huomioitava hyvinvointi- ja talousvaikutukset, ekologinen kestävyys sekä sukupuolten tasa-arvo.

OKM

- Koulutusta, tutkimusta ja kulttuuria on vahvistettava ja uudistettava sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä kasvun turvaamiseksi.
- **Koulutustaso** käännetään **nousuun**, panostetaan perustaitoihin ja vahvistetaan koulutusjatkumoa. Puolet nuorista on korkeasti koulutettuja 2030-luvun alussa. Aikuisten tutkintokoulutusta suunnataan koulutustason nostoon.
- Turvataan yhdenvertaiset sivistyspalvelut. Uudistetaan **sivistyspalveluiden järjestämisen rakenteita** ja laajennetaan palvelutarpeen erot huomioivaa rahoitusta. **Uudistetaan varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen lainsäädäntö sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslaki.**

YM

- **Hiilinegatiivinen** Suomi on pysäyttänyt luontokadon ja saastumisen: Aikajänne päätöksille on rajallinen.
- Vihreä siirtymä on kasvun perusta: Ilmasto- ja luontokriisin ratkaiseminen vaatii merkittäviä **investointeja vihreään siirtymään** ja **kiertotalouteen** sekä muutosta luonnonvarojen käyttöön.
- Elinympäristö ja uudet ratkaisut tukevat sujuvaa arkea kaikissa elämäntilanteissa: **Asuntoja on riittävästi erilaisille väestöryhmille** ja ne vastaavat asukkaiden tarpeita.
- Yhteiskunnallinen päätöksenteko ohjaa vihreään siirtymään: Siirtymä edellyttää yhteiskunnallisen päätöksenteon johdonmukaisuutta.

MMM

- Omavaraisuuden ja elinvoimaisen **maaseudun** turvaaminen ovat merkittävä osa kokonaisturvallisuutta.
- Kestävää kasvua ja hyvinvointia luonnon kantokykyä edistäen.
- Laadukas **paikkatieto** digitalisaation ja uuden liiketoiminnan mahdollistajana.

TEM

- Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan panostettava monipuolisesti - julkinen ja yritysten **TK-panostus 4 %:iin** BKT:sta vuoteen 2030 mennessä
- Kohti 80 %:n työllisyysastetta – osaaminen keskiössä
- Huoltovarmuus ja **energiaomavaraisuus** turvattava maailmantalouden arvoketjujen murroksessa

LVM

- Suomen on parannettava **kansainvälistä saavutettavuuttaan** ja logistista asemaansa.
- **Päästöttömän** ja investointeja mahdollistavan **liikennejärjestelmän** kehittäminen edellyttää liikenteen rahoituksen ja verotuksen uudistamista. Parlamentaarisesti sovittua tietopohjaista **liikennejärjestelmäsuunnittelua** (Liikenne 12) on vahvistettava entisestään.
- Liikenteen palveluille on luotava toimivat **markkinat** ja liikenteen peruspalvelut on varmistettava.
- Investointeja **digitalisaatioon**, datatalouteen ja kyberturvallisuuteen on kasvatettava. Sektorirajat ylittäviä johtamis- ja toimintamallia on kehitettävä.

VM

- Julkisen talouden vahvistaminen vaatii talouskasvun edellytysten parantamista, valintoja menokohteiden välillä ja verokertymien turvaamista.
- Vihreä siirtymä tarvitsee onnistuakseen tehokasta taloudellista ohjausta.
- Toimiva ja turvallinen yhteiskunta tarvitsee uudistuskykyistä, vaikuttavaa ja tehokasta julkista hallintoa, joka edistää avoimuuden kautta syntyvää ymmärrystä.
- Ihmiskeskeisen **digitalisaation** rakentaminen automaatiota hyödyntäen edellyttää merkittäviä muutoksia yhteiskunnan toimintamalleissa sekä tiedon aiempaa parempaa hyödyntämistä.

OM

- Turvataan arjen oikeusvaltio
- Ylläpidetään luottamusta ja edistetään yhteiskunnan sopeutumista muutoksiin
- Varmistetaan rikosprosessiketjun toimivuus ja viranomaisten kyky vastata rikollisuuden monimuotoistumiseen
- Ehkäistään **syryjäytymistä**, rikollisuutta ja ylivelkaantumista
- Huolehditaan peruslainsäädännön selkeydestä ja ajantasaisuudesta

SM

- Viranomaisilta edellytetään toimintakyvyn ja resilienssin vahvistamista
- Suomen on varauduttava laaja-alaiseen vaikuttamiseen
- Suomi tarvitsee kokonaisvaltaisen **maahanmuuttopolitiikan**
- Luottamus pääomaa on vahvistettava

UM

- Voimapolitiikan paluu, Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja vahvistuvat geopoliittiset jännitteet haastavat ulkopoliittikan toimintaympäristöä. Suomi määrittää profiilinsa **NATO:n jäsenmaana** ja vahvistaa turvallisuuttaan kv- kumppanuuksilla.
- Läntisen maailmanjärjestyksen haastajien kehitys on keskeinen epävarmuustekijä. Suhteita Kiinaan ja Venäjään hoidetaan entistä haastavammassa tilanteessa.
- Ilmastonmuutos luo konflikteja ja muuttoliikepainetta, mutta vauhdittaa myös vihreää siirtymää. Puututaan konfliktien juurisyihin, hyödynnetään vihreän siirtymä ja vahvistetaan **suomalaista osaamista kestävä kehityksen** edistämiseksi.
- Läntisen maailman ja Globaalin Etelän välinen kuilu kasvaa ja luo jännitteitä kehityspolitiikalle. Monipuolistetaan suhteita ja vahvistetaan ratkaisuja yksityisen pääoman kanavoimiseksi kehitysmaiden kestäviin investointeihin.
- Maailmantaloudessa on merkittäviä stressitekijöitä ja riskejä avoimelle maailman-kaupalle. On turvattava Suomen kaupallistaloudelliset edut ja panostettava viennin edistämiseen sekä kansainvälisten normien vahvistamiseen.

PLM

- Euroopan turvallisuustilanne on vakava ja riskialtis: Venäjän hyökkäyssota vaikuttaa Euroopan ja Suomen turvallisuuteen pitkäkestoisesti.
- Vahva puolustuskyky on Suomen turvallisuuden perusta turvallisuuspoliittisissa ratkaisuissa. Asevelvollisuus, koulutettu reservi, koko maan puolustaminen, korkea maanpuolustustahto ja materiaallinen valmius ovat puolustuksen perustana.
- Puolustuksen toimintaedellytykset on turvattava. Muutos sotilaallisessa toimintaympäristössä edellyttää puolustuskyvyn vahvistamista ja välitöntä ja pysyvää puolustusmäärärahojen tason nostoa.
- Suomen puolustus sovitetaan osaksi Naton yhteistä puolustusta. Vahva puolustuskyky ja Nato-jäsenyys muodostavat uskottavan turvallisuusratkaisun.
- Suomen **turvallisuus tehdään yhdessä**, mikä vaatii kansallisia ratkaisuja ja sääntelyn kehittämistä, ml. **kyber-, avaruus- ja informaatiotoimintaympäristöjen** osalta.

VNK

- Tulevilla hallituskausilla on entistäkin tärkeämpää priorisoida ja käyttää viisaasti rajallisia resursseja, esimerkiksi ennakoimalla ja arvioimalla tehtyjen toimintapoliittisten ratkaisujen kestävyyttä pidemmällä aikavälillä.
- Hallituksen olisi suositeltavaa kiinnittää erityistä huomiota **tärkeiden strategisten kokonaisuuksien johtamisen** ja toimeenpanon edellytyksiin heti hallituskautensa alussa.

Tampereen kaupunkiseudun strategian ”Vehreä metropolimme” ja sen teemojen - lumoava arki, fiksu kasvu ja kansainvälistyminen - toteutuminen edellyttää muun muassa seuraavien kansallisten politiikkatoimien edistämistä.

Suuret kaupunkiseudut ja kestävä kaupunkipolitiikka

- MAL-suunnittelun ja -sopimuksen aseman vahvistaminen
- Suurten kaupunkiseutujen erityiskysymyksiin panostaminen (asuntopolitiikka, raideliikenne, segregatio, turvallisuus)

- Digitalisten toimintatapojen edistäminen
- Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja varautuminen
- Kokeilupolitiikan tukeminen (joustavat toimintamallit ja ketterät kokeilut)

Saavutettavuus ja sujuva liikenne

- Henkilöratapihan uudistaminen
- Pääradan peruskorjaus ja Suomi-radan toteutussuunnittelu
- Valtateiden 9, 3 ja 12 parantaminen
- Lentoaseman ja lentoliikenneyhteyksien vahvistaminen
- (Järjestelyratapihan siirto?)

Työvoiman saatavuus ja kansainvälistyminen

- 2. asteen koulutuspaikkojen lisääminen ja rahoitusjärjestelmän kehittämisen
- Kansainvälisen työvoiman saatavuus ja juurruttaminen
- Palveluiden monikielisyyden lisääminen
- Etätyön lisääminen julkisessa hallinnossa (valtiolla)

Uudistuva teollisuus ja kiertotalous

- Ekosysteemisopimusten vahvistaminen
- Green deal -sitoumuksen toimeenpano
- Teollisten investointien houkuttelu...

Myös Tampereen kaupunki on laatinut omaa päätöksentekoaan varten Pirkanmaan yhteisistä tavoitteista rikastetut tavoitteet.

Liiteaineisto toimitetaan vain kuntajohtajakokouksen kokouspiirille.

Lisäelostus kokouksessa.

Asia käsitellään seutuhallituksessa 26.10.

Kuntajohtajakokous 9.9.2022

Päätösehdotus.

Seutujohtaja Nurminen:

Kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan

ohjeistaa seudullisten kärkien valintaa kaupunkiseudun hallitusohjelmatavoitteiksi.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Juha Yli-Rajala poistui kokouksesta. Jaakko Joensuu jatkoi kokouksen puheenjohtajana.

119 § MUUT JA TIEDOKSI ANNETTAVAT ASIAT

Seutujohtaja:

- Seutustrategian toteutusohjelman hyväksyminen
- Seutufoorumi 15.12.
- Kunnanhallitusten yhteinen Rakennesuunnitelma 2040+ tavoitetyöpaja Teamsilla 10.1.2023

Kuntajohtajat:

119 § SEURAAVAN KOKOUKSEN OHJELMOINTI JA TULEVAT KOKOUKSET

Vuoden 2022 kokoukset perjantaisin klo 8.15-10.15.

23.9. Teams

Energian riittävyys ja varautuminen

Seutuvertailut

TAKE-hanke, nykytilakuvaus

Seututyöryhmien jäsenet

26.9. vaikuttajafoorumi 9.00-12.00

~~7.10.~~ kokous on peruttu

21.10., (Läsnä)

Strategian jalkautus

Hallitusohjelmatavoitteet

Rasu 2040 +, tavoitteet

TAE 2023 + toiminnalliset tavoitteet, keskustelu

JKL-kehityskuva, syötteen

26.10. Työpaja seutuhallituksen kanssa (Läsnä, Tampere-talo)

4.11., 18.11.,

BT:n lentoliikenne ym

TAE2022 päätös

Liikenteen automaatio, teknologiat ja digitaalisuus

Osakkeen strategia ja järjestämistapa

2.12.,

Green deal- valmistelutilanne

Rasu, tavoitteet hyväksyntä

Kansainvälistymisteema

Tampere International House

Wellcomin City -ohjelma (Tre)

EU-yhteystoiminta

15.12. seutufoorumi

16.12.

120 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Varapuheenjohtaja Jaakko Joensuu päätti kokouksen klo 10.15.